

mener, naar Alt kommer til Alt, saa vilde de hellere give den til deres egen Præst og saa være berettigede til at stille saameget desto større Forbringer til ham. Det turde være et Spørgsmaal; i alt Fald er det ganske vist, at jeg endnu i disse Dage har havt en Henvendelse til mig i Anledning af Rytget om denne Lønningelov, som gik ud paa det Spørgsmaal, om det virkelig nu skulde skee, at der i et Pastorat, uagtet det bestod af to Sogne, som hver kunde ernære en Præst for sig, fremdeles kun skulde blive een med den Løn, der efter Fordelingen i hele Landet kunde tilfalde ham. Det er i mine Tanker et Tilfælde, der vilde komme tidt frem og paa mangfoldige Maader, at man, naar galt skal være, — og det er det jo nærværende, at man siger, naar Skattekræveren kommer, — hellere vilde betale Tienden til sin egen Præst end paa Amtstuen, for saa at seee, at en stor Deel deraf anvendtes paa andre Steder, hvor Tienden er meget lav. Det nytter her ikke at sige til Folk i Almindelighed, at Tienden er en Prioritet, og Gaarden erhvervet desto billigere, thi de personlige Dnsler og Stemninger have mangen Gang mere Betydning end Logik i den Henseende; og Mange vilde alligevel blive utaalmodige over, at de skulle svare det Meget og deres Nabo det Lidet i Tiende, og saa skulde deres 2 Præster alligevel lønnes eens. Dertil kommer en anden Ting. Det er vel sandt, at Klager over det, som man skal høre, ofte høres og ofte komme frem, men det er dog virkelig saa — og jeg kjender en Deel til Forholdene ogsaa paa Landet —, at Klagerne vel komme frem og bemærkes, men at der en overvættes Mangfoldighed af Tilfælde, hvor der ikke enten er Anledning til eller skeer Klager i den Henseende, og hvor det ordner sig smukt og med det Gode. Det er dog virkelig sandt, og jeg skulder den Stand, som jeg hører til, en Tjener i Christi Kirke, i Folketirken, det Vidnesbyrd, at den i Reglen ikke har været en streng Tiendekræver. Men Amtstuen, naar den bliver Tiendebager, giver ingen Udsættelse med Tienden og heller ingen fritagelse for at svare den. — Jeg maa saaledes allerede med Hensyn til Tiendefagen have betydelige Betæneligheder, men endnu mere med Hensyn til Offer og Accidentser. Det,

som Forslaget ligefrem gaaer ud paa, er jo dog, at Offer og Accidentser skulde aldeles falde bort. Og man vil da paa en eller anden Maade tilvejebringe den fornødne Erstatning derfor. Derved kommer man imidlertid til at lægge Skatten over paa Andre. Og dog er der med Hensyn til Accidentser allerede f. Ex. af Harms med Rette gjort opmærksom paa, at den, som behøver en særlig Tjeneste, forbunden med særlig Uleilighed, — saa at Præsten skal komme til ham, det være nu fjørende eller gaaende, — har ogsaa særlig Anledning til at høre Noget særligt til den sælles Menighedstjeners Underholdning, forskelligt fra den øvrige Menighed. Men ogsaa det vil man dog efter Forslaget komme til at lægge paa Andre, det være efter Ligning eller paa anden Maade, Og naar man saa henviser til det aldeles frivillige Offer, medens man, det første Kald bliver ledigt, strax ophæver Forpligtelsen til Offer i det, saa gjør man ved den Overgang Alt det, man kan, for at undergrave enhver Mulighed af, at frivillige Offere og Accidentser nogensinde kunne opkomme. Thi det er sandt nok, der gives en Art Frivillighed, der næsten paanøder en Anden sin Gave, den Frivillighed, som Paulus rose Maceдонierne for. Men det er ikke den eneste, der gives en anden Frivillighed, som i Bevidstheden om, at man godt kunde bruge det selv, men at dog Præsten, eller hvem det nu er, trænger til en Understøttelse, giver, og giver endda rundeligt og villigt. Men denne Frivillighed vil i den Række af Aar, der forestaaer, hvori Loven skal gennemføres fra Nabo til Nabo, fra Grande til Grande, blive saaledes nedbrudt, at den aldeles ikke kan komme til at reise sig. Saasnart et Pastorat bliver ledigt, og deri er eengang for Alle Offer og Accidentser affasset, saa er der i Gjennemsnit 4 andre Pastorater tæt omkring, som høre det, og som fra det Dieblit af for det Første have den Bevidsthed, at det skal affattes, saasnart deres Præster dør eller forflyttes, og for det Andet fristes til allerede nu at give det saa trægt og vanskeligt som muligt, og som saaledes under Udviklingen ganske rigtig komme aldeles bort fra det, efterat Folket i det Hele ikke længere har noget Indtryk af, at Offeret dog